

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ КОРПОРАЦІЙ

Величина майна підприємства залежить від тих фінансових ресурсів, які підприємство може залучити в процесі своєї діяльності. Для успішного функціонування будь-якого підприємства вирішальне значення має забезпечення його діяльності необхідним обсягом капіталу. Саме капітал повинен створити передумови для стабільного процесу виробництва та його постійного зростання, що визначає конкурентоспроможність підприємства на ринку. Здатність підприємства забезпечувати себе оптимальною структурою джерел фінансування дозволяє безперебійно забезпечувати свою діяльність та максимізувати прибуток.

Для успішного здійснення своєї діяльності публічне акціонерне товариство повинне володіти достатнім обсягом капіталу, який є базою створення і розвитку підприємства та у процесі функціонування забезпечує інтереси держави, власників і персоналу.

Отже, капітал є досить важливою складовою ефективною діяльності товариства, забезпечення його безперебійної діяльності. Джерелами формування капіталу акціонерних товариств є власні та позикові кошти.

Специфікою власного капіталу акціонерного товариства є те, що він першочергово формується зі статутного фонду, величина якого залежить від кількості та номіналу випущених акцій.

Публічна акціонерна компанія може також залучати позиковий капітал, який має такі позитивні особливості:

- широкі можливості залучення, особливо за рахунок високого кредитного рейтингу підприємства, при наявності застави чи гарантії поручителя;

- забезпечення росту фінансового потенціалу підприємства при необхідності суттєвого розширення його активів і підвищення темпів росту обсягу його господарської діяльності;

- більш низькою вартістю порівняно із власним капіталом за рахунок забезпечення ефекту “податкового щита” (вилучення витрат щодо його обслуговування бази оподаткування, що обкладається при сплаті податку на прибуток);

- забезпечення додаткового приросту рентабельності власного

капіталу за рахунок дії ефекту фінансового левєриджу (проте це буде виправданим тоді, коли відсоткова ставка за кредит буде меншою, аніж його рентабельність активів).

Таким чином, слід відзначити, що ефективна фінансова діяльність акціонерного товариства неможлива без постійного залучення позикових коштів, їх використання в обороті компанії зумовлене, з одного боку, об'єктивною необхідністю, а саме: невідповідністю у часі між надходженнями коштів та витратами, сезонністю виробництва, впровадженням інвестиційних проєктів, які потребують значних обсягів вкладень за декілька років; з іншого боку, за допомогою позикових коштів забезпечується розширення виробничо-господарської діяльності, оновлення технічної бази, використання ефекту фінансового лівєриджу та ін.

Залучення позикового капіталу дозволяє суттєво розширити обсяг господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, прискорити формування цільового фінансування і на цій підставі підвищити ринкову вартість підприємства. У зв'язку з цим особливого значення набуває проблема джерел формування та способів залучення позикового капіталу.

Шляхами вирішення цього питання можуть стати:

- створення конкурентного середовища на ринку, за рахунок впровадження підприємств різних організаційно-правових форм;
- конкретні дії держави щодо покращення інвестиційної привабливості галузі;
- залучення іноземних інвесторів.

Одним із шляхів вирішення даної проблеми може стати створення єдиного регіонального фонду, метою діяльності якого буде акумулювання та перерозподіл фінансових ресурсів підприємств галузі. При цьому, потрібно буде розрахувати показники підприємства, які дадуть додаткову інформацію кредиторам та інвесторам, а також іншим особам, які хочуть оцінити перспективність вкладення коштів у дану фірму, керівнику та його підлеглим – точну та об'єктивну картину фінансового стану підприємства, розрахунків з кредиторами.

Однак, як в будь-якому випадку слід пам'ятати, що висока питома вага позикових коштів підвищує ризик банкрутства, тому не слід до краю використовувати можливості залучення позикових коштів. Крім того збільшення частки позикового капіталу може побудити кредиторів підвищити відсоткову ставку по кредитах, і фінансові витрати знову збільшаться.